

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre 10 — kr.
Félévre 5 " "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hasábos petit sorozat 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többzárú hirdetések alk. szerint jutányos aron vetetnek fel. Bélyeg-díj minden külön bejegyzésért 30 kr.

Drága a kenyér.

Veszedelem fenyegeti megint a magyar népet, különösen pedig a szegényebb osztályt, mely az ő legfontosabb élelmi cikkét, a kenyeret alig szerezheti meg annak mostoha drága ára mellett. A spanyol-amerikai háború még ki sem tört egészen, és már is érezzük, hogy ennek az epochalis harcoknak is igen könnyen mi adhatjuk meg az árát. A szegény nép aggódva néz a jövő elé és nagyobb áhitattal hangzik fohászja is az Égek urához mint valaha: „Add meg nekünk a mi mindennapi kenyerünket”.

A tavalyi rossz termés felszoktatta a buza árát tizenkét forintra s az addig kilencz krajczáros kenyér árát tizenöt krajczárra. Ilyen nivón túrtuk és viseltük ezeket az árakat a tél derekáig, a mikor a budapesti malmok üzemredukciója tetemesen megdrágította a kenyeret, noha a buza ára csökkent. Drágán kellett akkoriban megfizetnünk a kenyeret, hogy a külföld olcsóbban kaphassa meg a finomabb lisztet. A magyar fogyasztó közönséget adóztatták meg azért, hogy a magyar malom ipar a tengeren túl fölvehesse Amerikával a versenyt.

De volt még amerikai buza, a mely kiségitett s szívesen éltünk a konkurrens világrész produkciójával, mert saját készletünk fogytán volt s Oroszor-

szág nem rendelkezett gabonával. Elég válságot okozott már az a világkereskedelmi ötlet, a mely saját termésünket, tekintet nélkül a saját szükségletünkre, eladta a külföldnek s aztán kénytelen volt Amerikából elhozni a gabonának azt a mennyiségét, a mely megélhetésünkre okvetetlenül szükséges volt. A magunkét eladtuk s vettünk amerikai búzát.

És bekövetkezett, a mi elkerülhetetlen volt. A Spanyol-amerikai konfliktusnak az volt első következménye, hogy Amerika megtiltotta a gabona kivitelét s Magyarországon egyszeriben beállott a gabonahiány. A buza ára felszokott 13 forintra, de ez még a kisebb baj. A legnagyobb baj az, hogy a fogyasztásra szükséges gabonamennyiség nincsen meg, hogy a liszt ára ennél fogva oly nagy, a milyen még sohasem volt. A finom liszt nagyban való ára 21 forint, a múlt héten a kenyérliszt kilóját Budapesten huszonegy krajczárral, a vidéken huszonekét krajczárral kellett megfizetni.

Ez valóságos inséges ár, a milyen Magyarországon az inséges esztendő kivételével még nem volt soha. Öregbíti az inséges állapotot az a körülmény, hogy nem egyes vidékekre, hanem az egész országra kiterjeszkedik s hogy azoknak a szurrogátumoknak is fogytán vagyunk, a melyek szegényebb vidéken a kenyeret pótolják.

Pedig még a spanyol-amerikai háborúnak még a kezdetén sem vagyunk s az idej terméssel még jó ideig nem számolhatunk. A mostani helyzetért s a bekövetkező aggodalmas állapotokért nem vádolunk senkit s nem jut eszünkbe, hogy valakit felelősségre vonjunk azért, a minek elhárítása embereknek még nem adatott. — De némi előrelátásra akarjuk biztatni azokat, a kiknek hivatása, hogy a nagy betegségben sanyalódó ország útjában tartva kezüket, ügyeljenek a közállapotokra.

Van arra példa a múltban, hogy az ilyen fenyegető veszedelemmel szemben miként lehet czélszerűen védekezni és hogyan lehet megakadályozni az országos inség fellépését. Ezzel a védelemmel élt már a kormány négy-öt esztendővel ezelőtt, a mikor tudvalevőleg takarmányinség állott be Magyarországon és Ausztriában egyaránt; akkor a külföldre való tekintet nélkül eltiltottuk a kivitelét. Eltiltottuk azért, mert nem volt fölöslegünk s mert arra, a mi termelt, az ország határain belül szükség volt. Figyelje meg hát a kormány most is, hogy ennek az ultima ráziónak a föltételei mikor állanak be.

Mert a kenyérliszt drágasága és az e miatt fenyegető inség képezik árnyoldalát annak az élénk képnek, mely a börzén most megelevenül. A buza és a lisztárak rohamosan emelkednek s a

A ki el nem hagy.

— A Debreczeni eredeti tárczája —
Írta: **Vértesy Arnold.**

Késő este már elköltötték szük vacsorájukat Bagaméryék, az apa egy pohár sört s egy pár big tojást, az asszony és a két leány a kávéjokat s egy kis vajos kenyeret, mikor betoppant Elek.

— Mit akarsz? riadt rá az atya.

Négy hónap óta nem látták, mióta abba a csunya dologba keveredett, hogy valami csalásért akarták följelenteni s csak nagy nehezen lehetett kimenteni. Akkor megmondta az atya:

— Többet ne lássalak.

Mit akar megint?

Sápadtan, dult arcuzal, haja a homlokára tapadva, úgy áll ott az ajtó mellett s rimánkodó tekintete végig szál az asztal körül ülőkön.

A két leány elfordul, az anya lesüti szemét, mélyen, nagyon mélyen: csak az apa ül ott emelt homlokkal, szigorúan:

— Pénzért jöttél?

Hiszen miért is jött volna egyébként. Ha Elek jön, ugyis tudhatják, hogy pénz kell. Pénz, pénz, mindig csak pénz, melyet a molochnak tátott szájába kell dobni, és mindig hiába.

— Tudhatnád, hogy nincs, magunknak sincs, koplalunk, nyomorgunk, hol vegyük a pénzt a te számodra?

— Csak még most az egyszer, apám! könyörög a fiu.

Szemei kidüllednek, melle hörög, homlokáról csurog a veríték:

— Csak még ez egyszer!

Bajba került megint. Holnap be kell számolni a pénzzel a biztosító társaságnak. Már két hete, hogy mindennap igéri, de tovább már nem várnak. Egy napot sem várnak. Az igazgató megmondta, hogy feljeleni. Kenyerét is el fogja veszteni. És a szegény, a börtön. Kétszáz forint az egész, a mi hiányzik. Nem több, csak nyomorult kétszáz forint... Maga sem tudja, hogy történt. De annyi baja volt a feleségének a betegsége... azután a gyerekek...

— A feleséged? — veti oda keserűen az öreg Bagaméry. — Bezzeg ha azt vetted volna el, a kit én akartam, most jó módban élhetnél. De nem, neked inkább kellett az a koldus leány. Most lásd, hogy mászol ki, a mibe keveredtél. Én többé ki nem húzlak. Nem én. Egy fillért sem adok. Egyetlen fillért sem.

A fiu még mindig ott áll az ajtó mellett, meggörnyedve, előre hajolva az irgalomért esdeklő kétségbeesett ember helyzetében.

Az elkéseredett apa kezével intett:

— Menj, látni sem akarlak. Csak gyalázatot hoztal reánk. Tőlem ne várj semmit. Miatlad jutottam koldusbotra magam is.

Minden szerencsétlenségének forrását fia-

ban látta. Ha kell, akkor elveszi azt a gazdag leányt, még mindent megmenthetek volna. A vállalatok mind jók voltak, kitűnők voltak, csak pénzzel nem bírta már tovább az öreg Bagaméry.

A vén ember makacsságával ragaszkodott szerencsétlen spekulációihoz. Meg volt győződve, hogy százezreket lehetett volna nyerni, csak pénze lett volna elég. Miliomossá tette volna ezt az eszeveszett fiut. S most koldusok mind a ketten. És még ide mer jönni az a nyomorult, hogy az apja mentse ki a bajból, a mit szerzett magának.

— Hát fulj bele. Ugy is az lesz a vége előbb utóbb. Egyszer hurokra kell kerülni minden gazembernek.

A boldogtalan fiatal ember testvérei felé nyújtja ki esdeklő kezét. De azok elfordultak s nem akarnak tudni róla semmit. A keserűség elfojt bennük minden könyörületet. Azt hallják mindig, hogy tönkrementeknek Elek az oka, minden szegyennek, a mi éri őket Elek az oka. A miatt kell nekik elfonnyadni, vén leányoknak maradni, nyomoruságban megöregedni.

A fiatal ember lihegve, tántorogva támaszkodik a falhoz. Feje szédül, a halál félelme szorongatja szívet. Lát senki sincs, a ki megkönyörülne rajta? Senki? Hát már nincs más menekülése a börtön elől, csak a pisztoly? Hát csakugyan el kell vesznie ilyen fiatalon? Mikor ugy szeretne még élni! Nem akarná még itt hagyni a gyerekeket...

spekuláció a fogyasztással karöltve hajtja az árakat fölfelé. Gazdaközönségünknek a jelenlegi gabonaárak természetesen ha az idei termés jó lesz, a kereslet pedig nem fog rohamosan csökkenni, akkor kitűnő évre van kilátás. Addig azonban, míg ezek a remények megvalósulnak, egyelőre a szegény néperzi leginkább a börzei haussé szomorú hatását. Ezek csak azt tudják és smylik, hogy a kenyér már is méreg drágá és ha ilyen mérvben meg főlebb emelkedne a buza ára, kérdés, hogy fölérne-e a börzén spekulálók öröme azoknak a millióknak szomorúságára, a kiknek a bőrre történnek a spekulációk.

A képviselőház ülése.

A kongrua-javaslat felől mára vártak az igazi nagy vitát, a mikor a hírhedt 9. §. került napirendre. Volt is valamelyes vita, elartott két óráig és álmosan hallgatták. Képviselőházunk ennyi időt szentelt annak az egyházi-politikai fordulatot jelentő rendelkezésnek, mely a minisztert minden eljárási garancia nélkül itélkező fegyelmi bírónak teszi a felekezeti lelkészek fölött s a kultuszminiszteriumba valóságos kabinet noir-t létesít. A protestáns autonómiák sánczai, Tisza Kálmán buzgó közreműködése mellett, immár ki vannak kezdve és Perczel Dezső irigyen tekinthet az okosabb Wlassics Gyulára, a ki ezentúl törvénnyel csinálhatja ugyanazt a terrorizmust a mit ő törvénytelenül csinál.

Ezt a szomorú eseményt csak szenvedő alakban lehet leírni a mint következők: A 8. és 9. §. Kiss Albert indítványára együttesen tárgyalatott, míg a 8. §. ellen lényegesebb kifogás alig emeltetett, a 9. §. mely tudvalevőleg az államellenes magatartással és a súlyos erkölcsi vétséggel gyanúsított lelkészek elleni fegyelmi eljárásról intézkedik, heves megtámadtatásban részesült Kiss Albert, Lakatos Miklós, Apponyi Albert gróf, Jágies József, Györy Elek, Polónyi Géza és Sággy

Gyula részéről, Tisza Kálmán által pedig megvédett. — A §-hoz Kiss, Jágies és Apponyi Albert módosítványokat terjesztettek elő, melyek azonban Wlassics Gyulának az összes szónokokkal polemizáló felszólalása után a Ház többsége által elvetettek, csupán Kiss Albert módosítványának egyik része fogadtatott el.

A 10 §. e'őt Apponyi Albert gróf egy új paragrafus felvételét indítványozta, mely a segélymegvonást csak a közigazgatási bíróság ítélete után mondotta volna ki, Polónyi ezt támogatta, de Wlassics visszautasító felszólalása után Apponyi paragrafusa mellőztetett. Madarász Imre a 10 §. helyett egy új paragrafus felvételét indítványozta, mely szerint a segély nem 9, hanem 3 éven belül adatna meg, ehhez Tisza Kálmán is szólott, kijelentette, hogy ő is a gyorsabb segély híve, de tekintettel az ország finansziális állapotára, tovább menni, — mint a javaslatban kontemplálva van, szerinte nem lehet. E beszéd után a vita folytatását holnapra halasztották. Az ülés végén Molnár János interpellált.

Thaly Kálmán a kongruáról.

Megemlekeztünk már lapunk tegnapi számában az országgyűlésről szóló referatában arról az álláspontól, melyet Thaly Kálmán Debreczen város függetlenségi párti képviselője a kongrua javaslattal szemben elfoglalt. Kiváló érdekességű beszédet, mely a fenti törvényjavaslat egy sérelmes pontja ellen kel ki, egész terjedelmében a következőkben közöljük:

Thaly Kálmán: T. ház! Az igen tisztelt vallás és közoktatásügyi miniszter ur az általános vita befejezésekor mondott beszédében reményét fejezte ki, hogy különösen a nemzetiségi lelkészek hálásak lesznek a magyar állam iránt azon adományokért, amelyek ebben a törvényjavaslatban az ő javadalmak kiegészítése képen kontempláltattak. Én nem vagyok olyan optimista, mint a t. miniszter ur, óhajtanám ugyan, hogy családjam, s legyen neki igaz, hogy t. i. hálásak legyenek azok a t. lelkész urak a magyar nemzet nagylekű-

sege iránt, de a történelemben sok keserves példa éppen az ellenkezőjét tanúsítja, úgy, hogy én pessimista vagyok ebben a tekintetben és előre is megmondom, hogy kidobott pénz az a 900,000 és nem tudni, hány forint ellenségeket vásárolunk magunknak rajta és azokat fogjuk a magyar állam ellen magyar pénzen megizmosítani. Bár ne teljesednék be ez a sejtésem. De ismerte az oláh atyafiak érületét, amelyet ellentünk Bukarestből és máshonnan is mesterségesen taplálnak folytonosan a magyar gyűlölet magvait hintve szét, nem merem tehát remélni azt a hálát, melyre a miniszter ur számít. Óhajtanám, ha úgy lenne, de majd úgy járunk, mint a hogy az ideális lelkű Eötvös br. szellemét magán viselő nemzetiségi törvényjavaslattal jártunk, melyet csak visszaélésekre fordítanak a magyar nemzet ellen, nemhogy az abban biztosított jogokkal megelégednének.

T. ház! Hálát kell adnunk a gondviselésnek, hogy általában magyar államnyelvünk van. A szomszéd Ausztriában mennyire keservesen érzik éppen a jelen viszonyok közt hiányát egy államnyelvnek, amelynek igét még csak a pénzükre sem merik ráverni. Mi annyira még nem mondtunk le az államnyelv hatajáról. De óhajtanám, hogy terjesszük is azt annyira, amennyire joga megilleti. Nem beszélnek az erőszakos terjesztésről, noha példák volnának arra nézve is.

Ime az igen t. honvédelmi miniszter ur nagyon szeret német példákra hivatkozni, — különösen az osztrák példákra (derültség) és a mi intézményeinket azoknak formájára kívánja önteni. Nohat most én is versenyezni akarok vele, én is a németet állítom fel utánzó példának; csakhogy az én németem nem az a német, amely a miniszter ur németje, (derültség) mert az ő németje az osztrák, az én németem pedig az, aki Bethlen Gábor németje volt, t. i. a porosz. Ez a németnek a színe-java, a legderekabbja, a legtudományosabb közöttük, hadban is legerősebb, legképzettebb. És mit cselekszik ez Posenben és Elzász-Lotharingában? Csak legujjabban is a berlini Reichstag 100.000,000 márkát szavazott meg a lengyelek deposedálására szolgáló alap bővítésére. Ők nem tagadják törekvéseiket a lengyelekkel szemben; a lengyel nyelvet csak az elsőfoku népiskolában a német mellett tükrik meg. Nánk pedig a nemzetiségeknek nemcsak népiskoláik vannak, hanem főgymnasiumaik, theologiai intézeteik is szabadon virágoznak. S mégis mi vagyunk, akik övet elnyomjuk, mi rank kiáltanak kigyót-bekát, míg

és a feleségét, azt az édes, nevetőszemű, jókedvű asszonykát... Istenen! hát meg kell válni mindenkitől?

Mintha már látta magát, a mint ott fekszik a földön szélecsesant agyvelővel, mozdulatlan, mereven s a vér végig szivarog a szoba padlóján. Ugy borzad és úgy remeg. Hát nincs segítség? Jéghideg fut át hátán s görcsösen fojtogatja a torkát valami szörnyű felelem.

Hát atyja, anyja testvérei, mind a halálba küldik? Hát mit vetett nekik? Hisz visszazaadja nekik azt a pénzt, csak egyszer jobb sorsba jusson. Ezt is, meg a többet is, mindent. Nem akar ő senkit megkárosítani. Becsületese ember akar lenni. Nem nyúl többé idegen pénzhez. Soha többé. Most sem tette volna, csak a szükség... a végső nyomor...

Az apa szigorú arcán nem lágyul meg egy vonás sem. A végső nyomor? Hát ez az ő életük öreg napjakra, nem a végső nyomor? S ez a két szegény leány, a kik itt nyomorognak velük! Az öreg Bagaméry nem fog megkönnyülni a kétségbeesett faldoklón. Ő rajtuk sem könyörül senki.

De az anyának szíve megesisik a kinosan vergődő s zokogva takarja el arcát. Az az idő jut eszébe, mikor ez a sapadt, elcsigázott halalos felelemtől gyötört ember szép szöke kis fia volt, selymes göndör fűrtökkel, ragyogó szép kék szemekkel, édes anyja büszkesége, elkényeztetett kedvencze ismerősöknek, roko-

noknak. Mikor a nők kézzel kézre adták és csókolgatták, czukorkákkal tömték és elragadtatással beszéltek róla: milyen kedves milyen okos!

Sűrűnk peregnék a könyvek az anyja szeméből. Látja, a mint ott fulkos vidáman a kedves gyermek. Rózsas arcán előtűnnek a kis gödröcskék, a mint nevet. Aztán oda simul az anyja ölébe, aranyzóke fejcskékét faradtan lehajtja s orcája lánggal ég, lélekzete gyors, szaggatott. Egész kis teste forró a láztól.

Lefektetik s remegve ül ott ágya mellett az édes anyja. Az ágy lábánál elborult aggódó arccal áll az apa.

Lesik az orvos szavát, a ki nem meri, biztatni őket, mert a betegség nagyon komoly nagyon veszélyes. És ott virasztanak ágya mellett az apa, az anyja, gondtól lesujtva, feletantól marcangolva s imádkoznak istenhez, hogy mentse meg gyermeküket.

Oh, bár akkor halt volna meg, szeretve, megsiratva, meggyászolva!

— Fiam, fiam! — tört ki az öreg aszszányból a fájdalom.

De férjének szigorú pillantása visszariasztotta a félig már felemelkedőt. Ujra lerokadt székére s arcát eltakarva sirt tovább.

A fiú még egy ideig ott áll, lehorgasztott fejjel, ziháló mellel, aztán kitértorgott. Senki sem tartóztatta, senki sem kiáltott utána, egy bucsuszótt.

Csak mikor mar elment, borult oda Bagaméryné az ura elé:

— Irgalom, Gábor, irgalom!
— Az öreg Bagaméry eltolt a magától:
— Ne könyörögj érte, hadd lakoljon.
— De ha megmenheded? rimádkodott az asszony kezét tördelve.

— Akkor sem, — viszonzá az öreg ember zordonan.

Benyult a zsebébe, kibuzta mocsos, óska bőrtárczáját s kolvasta belőle az asz alra összes pénzt. Ketszázfizenőt frt.

— Nézd, ennyit kuporgattam össze, hogy valamit kezdjünk vele. De ebből egy fillért sem fog látni az a czudar. Egyetlenegy fillért sem.

Visszarakta pénzét a tárczájába, aztán némán komoran ültek ott. Csak az anyja sirt a sarokban cendesén.

Lefekvéskor, szokása szerint, párnája alá tette pénzes tárczáját ez öreg Bagaméry. Ugy aludt el.

A lányok is a szobájukba mentek. Mindenki lefeküdt.

De az öreg nagyon nyugtalanul aludt, ijjesztő almai voltak s egyszer éjfélt után fölébredt.

Félig még kábultan az álomtól, öntudatlan, ösztönyszerűleg párnája alá nyult s meg a lélegzete is elakadt bizonyu rémületében, a mint pénzes tárczáját nem találja.

Láz, reszkető kézzel kotorász tovább. Főhánnya a párnát. Nincs nincs sehol.

a németnézet elitje, ahogy a lengyeleivel, franciaival elbanik, azzal példát mutat nekünk arra, hogy nem kell olyan tulszerenyeknek és szemérmeseknek lennünk az államnyelv előmozdításában.

Ahol az állam jutalmakat osztogat, én ott megkövetelem az illető egyéntől, hogy ha intelligens, pedig papról lévén szó, intelligensnek kell lenni, megkövetelem, hogy a magyar állam nyelvét bírja, vagy legalább iparkodjék azt megtanulni. (Helyeslés a szélsőbalon.) — Másikülben egy garast sem tudnék megszavazni ezen pápi jövedelem kiegészítéséhez. (Helyeslés a baloldalon.)

Hát t. ház, itt vannak az önök közül, kettő kivételével kivált t. szász képviselők; ott van Meltzl Oszkár képviselő ur, aki a napokban is büszkén verte a mellét, hirdette szász mivoltát, de magyar nyelven. Hát kérdem én Meltzl Oszkár képviselő urtól és a hozzá hasonló érületűektől: Mit art nekik, hogy az állam nyelvét tanulták? Ugy-e bár azért csak olyan szászok maradtak, mint azelőtt, Meltzl ur saját nyilatkozata szerint. Én sem akarom semmi fajtól sem elvenni az anyanyelvét, de a mint Meltzl képviselő urnak és másoknak nem ártott, sőt a mellett a legjobb egészségnak örvendenek, (Derűtség) nem fog artani a t. lelkész uraknak sem ez, mert így ha esetleg sok gyermekkel áldotta meg őket a gondviselés, a mi házas papoknál rendszeren megszokott történni (Derűtség), akkor legalább a családi nyelvük mellett, legyen az oláh, vagy szász, a magyar nyelveit is elsajátítják gyermekeik s állam alkalmazatásra lesznek képesítve. Ha tetszik nekik szászoknak, vagy oláhoknak maradni: nekem ez ellen kifogásom ninesen, de azt megkövetelem, hogy a magyar állam pénzén segített felekezeti lelkészek az államnyelvét elsajátítani igyekezzenek. (Helyeslés a szélsőbalon.)

E tekintetben egy eredeti magyar népdal két strófáját idézem még e század elejéről, a mely igen jellemző és a következőképen szól: (O. vassa)

»A dorogi plébános ur Dunántul
Keservesen nyögve beszél magyarul,
Majd megful!

Hajdu-Dorog városában Tiszántul
Predikál az orosz pap is magyarul, —
Tiszántul, magyarul.« (Derűtség.)

No hát t. képviselőház én azt szeretném hogy e szerint az orosz pap is, a szász és

Mint az örült ugrik ki az ágyból, gyermát gyujt s most a gyertyavilág mellett keresi az ágyban, az ágy alatt. Nines senő!

Hörög, kétségbeesett ovdítás tör ki ajkain. Oda rohan a felesége ágyához. Az ágy üres az asszony nines ott.

Nines, mert már akkor messze jár a Ferenczváros tulsó végében. Siető léptekkel halad át elhagyott utcákon s megáll egy ház előtt hol becsönget.

Hosszu csöngetésre mormogva jön elő egy zsémbes nőszemély s bámulva nézi mit akar ez az öreg asszony, a ki Bagaméry Elek keresi éjjel után egy érákor.

— Fent a második emeleten, az utolsó ajtó jobbra.

Az öreg asszony felbotorkál valahogy a sötétben, végignegy a folyosón jobbra, az utolsó ajtóig. De libai reszkeinek alatta, Istenem, ha már későn jönne!

Azt biszi, hogy ott mindjárt összeroskad a küszöbön, a remegés ugy elszibbasztja minden tagját. De van még annyi ereje, hogy zörget az ajtón.

— Ki az? — hallatszik egy hang belülről.

S az anya az öröm sikoltásával felel:

— En vagyok, fiam. Nyisd ki hamar.

S magasan tartja föl az ócska börtár-czát, lazasan, az öröm vad kitörésével forgatja feje fölött:

— Itt a pénz. Itt a pénz!

oláh pap is magyarul predikáljon mindenütt, s a midőn az állam ünnepeit üli, a marc. 15-ikén, vagy a koronázás évfordulója, vagy más alkalomból, hogy magyar nyelven tudják a híveket az ünnep jelentőségéről felvilágosítani. (Helyeslés a szélsőbalon.)

És a midőn azt óhajtom, hogy a magyar állam papjai felekezeti különbség nélkül jártassak legyenek a magyar állam nyelvében, tulajdonképpen a magam felekezete ellen beszélek; mert isten kegyelméből abban a felekezetben születtem, a melyről országszerte az az elnevezés, hogy magyar vallás, magyar hit.

De én azt óhajtanám, hogy valamennyi felekezetről, amely ez országban törvényesen recipiálva van, ugyanez mondassék; tehát egy privilegiumot akarok a magam egyházától elvonni, hogy azt kitejesszem a Magyarországon létező valamennyi felekezetre. Azt kívánom, hogy szűnjék meg a kálvinista egyház ezen egyedüli magyarsága és valamennyi egyház versenyezzen magyarságban vele. — Ez az óhajtatásom és a mint már az előbb kifejeztem semmi közöm ahoz. ha a nemzeti-ségek lelkészei a maguk fajához ragaszkodnak, de tartassak tisztelben az állam nyelvét és a magyar állam pénzéből segélyeztetvén, legyenek annak nemcsak értői, de egyszerű-mind terjesztői is. (Halljuk! Halljuk!)

Ezek azok a szempontok t. ház, a melyekből én ezen 6. §-t felfogom, a melyben a magyar állampolgárságról van szó, mert én éppen a magyar állampolgársággal az állam nyelv bírást mindig óhajtom összekötni. Ezzel fogva egy módosítást bátorodom ajánlani a 6. §-hoz olyaténképen, hogy az megtoldassék. Hangzanék a szakasz az én módosítványom szerint ekként:

»Jövedelmi kiegészítésben csak oly lelkész részesülhet, aki a magyar állampolgárságot igazolja, s a magyar állam hivatalos nyelvét elő szóban és írásban bírja. Azon lelkészek, a kik az állam nyelvét még el nem sajátították, annak megtanulására a jelen törvény kihirdetésétől számított 3 évi határidő engedélyeztetik, melynek elteltével, ha ezen feltételeknek eleget nem tettek, tőlük a jövedelmi kiegészítés megvonandó.« (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

Ime t. ház, méltányosan is járok el, mert tekintettel a korosabbakra 3 évi határidőt engedélyezek; de azt hiszem, ne menjünk annyira, hogy államnyelvünk érdekében semmit se tegyünk akkor, a midőn az állam pénzéből idegen nemzetiségeket segélyezünk. (Élénk helyeslés a szélsőbalon.)

Ajánlom partkülönbség nélkül minden képviselőnek, a magyar államnyelv minden barátjának módosítványom elfogadását. (Élénk helyeslés a bal és szélsőbalon.)

A háboru.

Havannában állítólag, azaz jobban mondva, amerikai hírek szerint, elelmiszerekben olyan nagy hiány mutatkozik, hogy az éhínségek kitörése küszöbön áll. Ez a hír, noha amerikai forrásból ered, nem teljesen alaptalan, mert tudvalevő dolog, hogy Kuba szigetén, bár a természet sok mindenfelével megáldotta, buza nem terem és hogy a húst is Texasból szállítják ide. Más, szavahihetőbb forrásból viszont az hírlik: hogy a sziget hat hónapra bőven rendelkezik elelmiszerekkel. Ha van valamiben hiány, ugy köszönnben van, mert Kuba-szigetén összesen alig van 800,000 tonna szén és ez is megoszlik a szigetnek valamennyi kikötője közt.

Mégis eléggé jellemző erre a háborura, hogy Amerika nem feyvereitől várja a sikert, hanem az éhínségtől, valamint, hogy Madridban sem remélnék valami nagy diadalt a hadihajóktól és a csapatoktól, hanem inkább a sárgalázttól, amely az amerikai csapatokat Kuba szigetén megtizedelné.

Mindeme reményekből és számításból tisztán csak az világlik ki, hogy mind a két-fél lehetőleg kerülni igyekszik a nagyobb arányu összecsapást. Így aztán a végtelenig nyulhat ez a háboru.

A ma érkezett táviratok a következőket jelentik:

London, apr. 27

Mac Kinley elnök azt hiszi, hogy Kubát a blokáddal ugy kiehezettik, hogy harez nélkül megadja magát. Azt várja, ha a hatalmak, ha ez megtörténik, Nagy Britanniával elükön, oda fognak hatni, hogy Spanyolország ismerje el Kuba elvesztését és hagyjon fel a háboruskodással. Washingtonban az a nézet kezd tért foglalni, hogy igazi háboru volta-képpen nem lesz, mert a spanyol hajóhad ugy látszik, az Oceán tulsó oldalán szándékozik maradni

Köln, apr. 27.

Mac Kinley elnök erélyesebb akcióra határozta el magát a spanyolokkal szemben. Az eddigi háborus tervek annyiban megváltoznak, hogy a rendes csapatok fele rögtön Kubába indul, és ott a fölkelőkkel együtt rögtön megkezdik a harezot. Parancsot adott azonkívül az elnök, hogy a tengerparti városokat azonnal kezdjék el bombázni.

Havanna bombázása.

Hamburg, apr. 27.

Mint Madridból jelentik, a havannai konzulok a védelmük alatt álló népek azt a tanácsot adják, hogy hagyják el a váro-t, a miből azt lehet következtetni, hogy a bombázás nemsokára megkezdődik. A német lakosság a városban marad.

Madrid apr. 27.

Azt állítják, hogy a Mineapolis és Columbia amerikai páncélos hajók a hajórajtól elváltak, hogy Spanyolország felé menjenek.

New-York apr. 27.

A New-York Herald jelenti Key-Westből hogy egy spanyol szállító hajót, melyen 900 katona volt, elfogtak.

Berlin, apr. 27.

A Manglowe amerikai hadihajó elfogta a Panama spanyol gőzöst és Key-Westbe vitte a New-York pedig egy kereskedelmi és kéj kisebb hajót fogott el.

Páris, apr. 27.

A Gaulois egy német diplomatával folytatott állólagos interwievet közöli, aki oda-nyilatkozott volna, hogy a hatalmak Spanyolország és az Egyesült-Államok első össze-ecapása után a két hatalom között való ellenségeskedések beszüntetése ezéjából inter-venálnának.

Madrid, apr. 27.

A Heraldo távirata szerint Oroszország ugyanabban a támogatásban részesítené Spanyolországot, mint a minőben az Egyesült-Államok részesülnének Anglia részéről. Arra az esetre tehát, ha Anglia és az Egyesült-Államok között szövetség létesülne, Oroszország és Spanyolország közt ugyanilyen szövetség létesülne.

Páris, apr. 27.

A hivatalos lap közzéteszi Franciaország semlegességi nyilatkozatát.

London, apr. 27.

Az érdeklődés a Filippini szigetekenél indítandó operáció felé fordul. Az amerikaiak itt is fölhasználják a fölkelők segítségét. — Aguinaldó fölkelő-vezér, akit a spanyolok nemrégiben leszereltek, most az amerikai hajókon tartózkodik. Manila erődítései elégtelenek, agyui hasznavehetetlenek. Való-zinű, hogy a fölkelők megkezdik a szárazföldön a harezot amerikai hajók oltalma alatt.

Nyilt-tér.

(Egy hang: »Vegye le a kalapját!«)

Kicsoda az ur? Uraságod, ugy látszik, idegen, mert különben tudhatná, hogy nyilt-térben nem szokás levett kalappal beszélni. Akinek pedig ez nem tetszik, s itt köhögni mer, azzal majd néhány járda-követ fogok lenyeletni.

Igen örvendek tisztelt hölgyeim és uraim, hogy alkalmam nyilt ily fényes bizonytságot

szolgáltatnom arról, hogy mi nyiltterezők mennyire meg tudjuk őrizni minden körülmények között a higgadság és udvariasság határait. Mi végtelenül udvariasak és higgadtak vagyunk.

Pedig mi vagyunk a hírlapok mostoha gyermekei. Mi érottünk nem vállal felelősséget senki, a mi szavunkat csak pénzért hallgatják meg; ki vagyunk taszítva a lap végére; magunkra vagyunk hagyatva, mint az utolsó tölgy, amelybe minden goromba szélrohambelkapaszkodhatik. De azért — a szomorú tagadóját! — szélroham legyen a talpán, a mely minket le akar űtni a lábunkról! Mert mi nagyon higgadtak vagyunk!

Nyilttér nélkül az ujság olyan, mint a nő hiba nélkül: unalmas. A nyilttér az a lapban, ami a bors a levesben: magában erős, de belekeverve pikáns.

Művelt amerikai ma már a lapot a végén kezdi olvasni a nyilttereknél.

Tulajdonképpen az egész hírlapírás a nyiltterezéssből fejlődött ki. Tavirat, riport, színház s más effele fölösleges haszontalanságáról még szó sem volt, amidőn már őseink javában nyilttereztek.

Ádám, midőn a paradicsomból sommás uton kitétek, nyilttérben jelentette ki, hogy Gábel arkangyal urnak azon jogserítő eljárásért, amellyel minden előleges felmondás nélkül és daczára annak, hogy a házbért és vízvezeteki díjat pontosan kifizette, a lakásból mégis kimozdították, a bíróság előtt fog magának törvényes elégtételt szerezni.

Egyidejűleg Gábel arkangyal is figyelmeztette a nagyérdemű közönséget, hogy Ádám ur a mai napon a paradicsom kötelekeiből megválván, pénzek felvételére jogosítva nincsen.

Nőé, az okszerű szőlősgazda is ez utonmondott szívélyes isten hozzádot mind azon t ismerőseinek és jóakaróinak, a kiktől az özőnvíz előtt személyesen nem bucsuzhatott.

Es Mózes, midőn az aranyborjut imádo zsidók láttára a tiz parancsolatot tartalmazó két kötblat a földhöz vágta, másnap bünbánólag jelentette ki a Sinai hegyen lapokban hogy tettét erős felindulásban követte el és azzal egyéni becsületében senkit sérteni nem akart.

Ifj. Julius Caesar is nyilttérben mondott köszönetet az első római általános biztosító társaságnak, melynek igazgatósága szives volt édes atyja; id. Julius Caesar urért a biztosítási díjat a legnagyobb előzekénység-gel kifizetni.

Ez t. hölgyeim és uraim a nyiltterezés történeti multja. A ki ezeu adatok hitelességét kétségbe meri vonni, azt rosszhiszemű, gyáva szájhősnek nyilvánítom.

Ma pedig a nyilttér egy demokratikus intézmény: egy szellemi kofapiacz — amint gondolom Schoppenhauer mondja — a hol a szóbeliséget az írott betű helyettesíti s a hol a kifejezéseket szinten nem kell megvalogatni. Itt találkozik a társadalom minden rétege. Az egyszerű járásbírósi kézbesítő nyilatkozata után a melyben a törvényszéki kályhafűtő hitvány bérencznek nyilvánítja, következik az öreg gróf óvása, a ki nem hajlandó a fia adósságait kifizetni.

A társadalmi egyenlőség a nyilttérben éri el legideálisabb megvalósulását és ebben a rovatban emelkedik az igazság, egztisztább tára is. A politikusok kerülnek az igazmon-

dást, a lárczairók ábrándoznak a riporterek túloznak, egyedül a nyilttérben mondják k magyarán az igazat. Itt nem szépitene nem irnak körül semmit, kerülnek a barkolt célzásokat, hanem azt mondják: »Hunczut az ur az apja se volt becsületes ember.«

Es miután ily módon sikerült bebizonyítanom, hogy egyedül a nyilttérben van az igazi élet, a duzzadó élet, a reális valóság, az udvarias modor és a higgadt önuralom, — nem marad más hátra, mint kijelenteni azt, hogy a ki ellenkező nézetben van, az ljas rágal mazó.

Es ezzel az önök untatását a magam részéről befejezettnek nyilvánítom.

Leander

Ujdonságok.

* **Teljes tanácsülés.** A főispán elnöklele alatt ma d. e. a városházán teljes tanácsülés volt, melyen a f. hó 30-iki rendkívüli közgyűlés tárgysorozatát állapították meg.

* **Praktikus polgármester.** A polgármesterek tudvalevőleg annyira el vannak foglalva városaik ügyes-bajos dolgaival, hogy saját magukra és különösen ünnepeltetésükre alig gondolnak. A kilincselés, lotás-futás, doputacziózás egészen kifárasztja őket és nem igen van kedvük holmi jubileumokra gondolni. Kivételt tesz e szabály alól a jó miskolczi polgármester, a ki el nem mulaszthatja az alkalmat, hogy 20 éves polgármesteri jubileumát kellő fényvel meg ne ünnepelje. Ebben végre nem volna semmi különös dolog, mert végre egy rossz bankettel több vagy kevesebb már a derek miskolczi közönségnek meg nem árt, hanem a dolog érdekessége másban rejlik. Nemsokára nagy ünnepség lesz Miskolczon: Kossuth Lajos szobrát leplezik le. — Ott lesznek az országgyűlési képviselők és más notabilitások és — az egész város ünnepe díszbe fog öltözni. Fényes ünnepbeszédet közt hull le majd a lepel és a nap ragyogó sugarai megtörnek Kossuth Lajos fenséges érekszobrán, amely az országban levő Kossuth szobrok közt eddig a legszebb és legnagyobb. Kesz bankett, népünnepele stb. a melyen a nagy idők és Kossuth emléke dicsőítetni fognak. De mit ér, ha a Kossuthszobornak nem lehet — fáklýsmentet adni. A praktikus polgármester ur tehát gondolt egyet es hogy a szokásos fáklýsmentet el ne maradjon azt mondta adják a fáklýsmentet Kossuth helyett — neki. Ő is ünnepel ez nap 20 éve már; hogy polgármester. Diktum-faktum a programm ekkent összeállították s így szépen megosztózik a nap dicsőségén. Kossuth Lajos — es Soltész polgármester Hja a francia példabeszéd örökké igaz marad: „Les extrême se touchent.«?

* **Lelkészhívás útján.** Margitáról értesítenek, hogy ott Szathmáry Sándor érmi-hályfalvai ev. ref. lelkes egyházi és Konrad László világi tanácsbírák elnöklele alatt meghívás folytán ifj. Balogh Ferenczet kérték fel lelkeszül. Ifj. Balogh Ferencz a hasonnevű debreczeni théol. tanár fia, ki külföldi egyetemeken is tanult.

* **Meszlényi Lajos betegsége.** Meszlényi Lajos országgyűlési képviselő nagy betegesen fekszik kerepesi-uti lakásán. A népszerű képviselő egy héttel ezelőtt erősen meghült s azóta ágyban fekvő beteg. Az elmúlt éjszaka állapota rosszabbra fordult, nagymérvű köhögési roham fogta el, aminek következtében vért hányt. Reggelre valamivel jobban lett. Tegnapi délelőtt számos barátja látogatta meg Meszlényit s a vidékről is többen tudakozódtak hogyléte felől.

* **Meggyilkolt földesur.** A haraszi erdőben sok orvvadász pusztította a vadat. A mult év decemberében Kégl György, a dúsgazdag Kégl István fia is tetten érte Juhász Józsefet, a haraszi erdők félelmes vadászját. Felt a büntetéstől a suhancz s ráfogta a puskát a földesur fíára. Tizenöt lépésről

célezott, el is találta. Kégl György halálra sebzettlen bukkott le lováról.

A gazdátlan paripa vágta a ért a majorba, a cselédség nyomban sejtette, hogy baj történt... Eíndultak megkeresni a fiatal földesurat, meg is találták a tisztításon felígoltan, vérében.

Bevitték a kastélyba. Az orvosok nem segíthettek többé... Az orvvadász golyója kioltotta az alig 22 éves ember életét.

A gyilkos megszökött. Napokig bolyongott az erdőben, a csendörök fogták el. — Eleinte tagadta szörnyű tettet, később azonban beismerte.

A budapesti bünyenyítő törvényszék rövid tanácskozás után tegnapi ítéletet mondott. Juhász Józsefet azandékes emberölés büntetében bünösnek mondta s tizenhárom évi fegyházra ítélte. A vizsgálati fogságból 2 hónapot kitöltöttek vett a bíróság.

Az ítélet ellen az ügyész meg a védő felebbezett.

* **Péchy Tamás utóda.** Az agostai evangélikus egyház tiszai kerületének felügyelői tisztségére, melyet boldogult Péchy Tamás viselt, most történi a választás. A verbicz-szent-miklósi (Liptó m.) egyházközség — mint lapunknak jelentik — egyhanguan Szentiványi Árpádra, a nemzeti párt alelnökére adta szavazatát.

* **Máramarosvármegye új alispánja.** Mint máramaroszigeti levelezők táviratozza, a vármegye mai rendkívüli közgyűlésén nagy lelkesedéssel és óriási szótöbbséggel Lator Sándor árvászeki elnököt választották meg alispánnak. Ellenjelöltje Mihály János dr főügyész volt, a ki azonban elenyésző kisebbségben maradt. Az újonnan megválasztott alispant az egész megye kivétel nélkül szereti s népszerűsége és közkedveltsége mellett bizonyít az is, hogy a székváros a választás eredményének örömeire lobogódiszt öltött.

* **Talált biciklil.** Ma éjjel egy rendőr a Tiszapalotához támasztva egy biciklil talált teljesen elhagyatva. A rendőr hivatásának megfelelően a biciklil igazolásra szállította fel, s mivel azt ezt nem tudta, bekísérte a II. kerületi rendőrséghez. — A jogos tulajdonosa a II. ker. kapitányságnal a gépét átveheti.

* **Szerencsétlenség a vadászaton.** Ungvármegye főispánnak fia, ifju Török József gróft szerencsétlenség érte vasárnap d. e. Tudósítónk írja, hogy a fiatal gróf Sztáray Gábor gróf országgyűlési képviselővel kocsin hajtattott Szinnára, hogy ott kacsara vadászson. A mikor Lueska község határába értek, Török gróf fegyvere véletlenül elsült, a golyó a czombjába furdott. Gyorsan Szobránczra hajtattak, utközben a vérzést iparkodtak csillapítani. Szobránczon Russay Gábor Lajos dr. bekötözte a nagy sebet, amelyből az ölom kirepült. A seb nem halálos, mert a golyó nem ért csontot. Török gróft másnap Ungvárra szállították, ahol a szülei házban gondosan ápolják.

* **A robot.** Buly, szabolcsmegyei községben, mint lapunknak írják, a robot miatt verekedés támadt. Nehány munkás ugyanis Gyalupusztán kukoricaföldet földet vállalt el fel-sen roboj teljesítésének kötelezettsége mellett. A szoczialisták ezt megtudták, kérték őket, hogy robot-munkát ne vállaljanak s tudassák az uradalommal, hogy ha ennek teljesítését követeli, a szerződéstől visszalépnének. A szerződött munkások ezt azonban nem voltak hajlandók megtenni, minek következtében a munkások és a szoczialisták között összeütközésre került a sor, minek folyamán a közbelépő bíró is megverték. A bulyi szoczialisták elnökét Rzolonyik Miklóst és még két coezialistát a rendörök elfogták és bekísérték a nyiregházi tvényszékhez, mely ez ügyben megindította a nyomozást.

* **Névmagyarosító szerkesztőség.** A szaklapok ritkán lendítenek valamit a magyarság ügyén, annál dicsérendőbb tehát a »Biztosítási és Közgazdasági Lapoknak« azon eszméje, melyet most megvalósítani törek-zik, és nem kevesebbet akar minthogy minden biztosítási tisztviselő megmagyarosítsa nevét. — A szerkesztőség minden névmagyarosítási

ügyben eljár, tanácsot ad, és segédkezet nyújt a nélkül, hogy ezért bármit is igényelne. A midőn a városunkbeli idegen hangzású tisztviselőknak ezen üdvös mozgalmat figyelmébe ajánljuk, felhívjuk őket, a csatlakozásra. Leveleket a lap szerkesztőségébe. Bpest VII. Lövöldetér 2. sz. alá írjanak.

*** A Petőfi dalkör,** mely ezelőtt pár héttel tartotta megnyitó estélyét igen nagy pártfogásnak örvend. Rendes tagjainál jobban beléptek. Várray József, Pal Gaspár, Molnár László, [Puji Irma hivat. ön. Kovács Józsefné, Rosenberg Simon, Bacso Ferencz, Berkó János, Mihályi István, Czobor Károly, özv. dr. Kám Albertné. Lögközelebb egy majális rendez a dalkör.

*** Kanyaró Püspök Ladányban,** Püspök Ladányban a kanyaró hosszabb idő óta járvány, s az egyik iskolát még csak most nyithatják meg a hosszas szünet után midőn Dr. Boda Gyula főorvos javaslatára a Hegedűs féle iskolát az ott fellépett kanyaró járvány miatt bezárták.

*** Megölte a villamos áram.** Aradról táviratozzák: Egy Morvay József nevű mázoló az óvár téren festette a villamvilágítási oszlopokat. A mázoló egész délelőtt nyugodtan volt munkáján és megelégedett róla, hogy délután megnyitják az áramot. Mire se gondolva tovább dolgozott, amikor délután 3 órakor egyszer csak megindult a 2000 voltos áram. A villamosság ez óriási ereje megragadta a boldogtalan embert, úgy, hogy az kezével és nyakával a szó szoros értelmében a dróthoz ragadt. Amikor levették onnan, már meghalt.

*** Összeiróköldöttségek alakítása.** Debreczen város központi választmánya tegnap d. u. Simenffy Imre kir. tanácsos főgármester elnöklése mellett megtette az első intézkedéseket az országgyűlési képviselőválasztók 1899 évi névjegyzékének kiigazítására, megalakítván kerületenként az összeiró köldöttségeket. Minden kerület számára kettőt. E köldöttségek tagjait a következők kérték fel: I. Kerület, Piacz-Csapó-utca. Első köldöttség: Csiky Lajos elnök, Tüdös József, Szalay István rendes tagok. Második köldöttség Balogh Imre elnök, Gergely Antal, Publik Ernő rendes tagok.

II. Kerület, Hatvan - Piacz-utca. Első köldöttség: Márk Endre elnök, Komlóssy Dezső, Mihalovics István, rendes tagok. Második köldöttség: Babó Miklós elnök, Végh Gyula, dr. Popper Mór r. t.

III. Kerület, Kossuth-Varga-utca. Első köldöttség: Horváth István elnök, Rickl Antal, Vetéssy Béla rendes tagok. Második köldöttség: Csurka János, elnök, Pálffy Gábor; Tafler Ignác rendes tagok.

Akadályoztatás esetére póttagokul felkérték: Váncsa György, Hamar László, az első, Konrad Sámuel, Koncez Ákos a második, Buday Gyula Szepeffy Gusztáv a harmadik kerület számára. A köldöttségek a közönség tájékozása mellett mielőbb megkezdik működésüket s tartoznak azt május 24-ig befejezni. A központi választmány a többi szükséges intézkedéseket is megtette.

*** A művész lovagias ügye.** Kolozsvárt, mint levelezőnk írja, sokat foglalkoznak most egy különös esettel. Multkor, egy fővárosi művész vendégjátéka alkalmával megtörtént, hogy a színházi közönség első sorában egy katonarvosönkéntes — mialatt a vendégművészt tapsolták — a színpadnak hátat fordítva a mögött ültével beszelgetett. A művész ezen annyira fölöndült, hogy azután valahányszor kihívták jó hangosan kemény sértésekkel kiáltott oda az orvosnövendéknek. A művész később kijelentette, hogy sajnálja indulatos viselkedését, de a dolognak mégis lett folytatása: az önkéntes az ezredparancsnokság utasítására provokálta a színész férjét.

*** Hirdetés.** Előfordult veszettségi esetről kifolyólag az ebeknek a város egész területén 40 napon keresztül szigorú szájkosaraztatása, a kóbor ebeknek ugyanezen idő alatt másodnaponkénti fogdosása az 1888. évi VIII. t.-cz. 68. §-a értelmében elrendeltetik. Debreczen. 1898. április 26. Boczkó, rendőrfőkapitány,

*** Talált láncz.** A II. ker. r. kapitányságnál egy talált csüngő aranyláncz van, melyet tulajdonosa kellő igazolás mellett átvehet.

*** Véres verekedés.** A főtér és kisutcza szöglete ma reggel 6 órakor véres verekedés színhelye volt. Zsiday László és Kóka István verték egymást véresre. A rendőrség azonban nem hagyta a dühös verekedőket sokáig háborítatlanul s bekiérték őket a kapitánysághoz.

Színház.

Ripp Van Winkle.

Planquette örökszép zenéjű operetteje került tegnap este színpadra szép telt ház előtt. Az előadásnak meg volt az előnye, hogy négy énekes szerepelt benne. A cím szerepben Mezey Andor többször jól megérdemelt tapsokat aratott énekéért. Játékáról már kevesebb jót mondhatunk. Az első felvonásban hiányzik belőle a fiatalos hév, mert nagy foku izgatottságát nem számíthatjuk be annak. A harmadik felvonásbeli kiejelenet megjátszásához viszont hiányzik a drámai ereje. Az ének részek tekintetében azonban határozott sikernek számíthatja be Mezey a tegnapi estét.

Lisbethet (1 és 2) felvonás F. Kállay Lujza énekelte a tőle már megszokott művészetével.

Thurzó Ilona a kék hegyek szellemét énekelte. Hangjából hiányzott az a finom könnyedség, melyet a szellem dal feltétlenül megkövetel.

Határozott sikere volt ezuttal Kaposi Józsefnek Alice szerepében. A levelária után viharos taps hangzott fel, meg is ismételtették Játékáról azonban ezuttal sem szólhatunk jót, hiányzik belőle a természetesség.

Alice és Adrien szerepében két apróság kellett élénk derűtséget bátor, kedves játékkal.

Az ítélet.

Eredeti szomorujáték 4 felvonásban. Első előadása a debreczeni színházban 1898. apr. 29-én.

Zivuska Jenő fiatal kezdő írónak ily című drámájából közöljük mutatványul az alábbi részletet. A 3-ik felvonásban az ártatlanul rágalmozással vádolt Francesco épen hajóra készül, mert száműzte őt az itélőszék.

Francesco.

Még ma indulunk.

Kapitány.

Akkor minden odavan, mert te még a segélyt nem ismered.

Francesco.

Ma indulunk.

Kapitány.

Parancsodra. (Elmegy.)

Francesco (egyedül).

Szent való, hogy a nagy vízet nem ismerem. Mégis örömet szállok a gyöngye deszkákon a hullámok homlokára, mely fölött az ödöklő villám futkos. Mivel fenyeget a harsogó villám, ha sörényébe kapaszkodok? Hallal!... Ha csak ez a veszély, akkor örömmel üdvözlöm a tengert. Hiába verdevi a hullám a ködbe vesző országok partjait, a maroknyi szív bánatát meg sem bírni kioltani. Szivem, maroknyi szivem, te, a gyűlöletben, szerelemben, fájdalomban lángolsz s a mikor a gyilkos érzések orgiát ülnek benned, ugyan miért nem hasadsz meg? Nem lehet elenyészni, mert van meg, aki szeret. Ő szeret! Oh, a mikor menekülni vágyom, akkor vernek lábaim gyökeret s egyetlen szóért esengek, hogy elmondhassam: mindenségem, angyalom, istennöm, Brigittám, téled örökre vál-

nom kell!... Isten veled zokogó angyalom, Isten veled! Egy bánatos mosolyod emléke elég lesz, hogy vig óráim sohase legyen, hanem el is felejttem mindazt a kint, a mit a gyalázat bürök-poharából belém csapegtettek. Jó barátom a halál, de mennyit kell átkoznom a végzetet, míg ő meglátogat?!

4. Jelenet.

Előbbi. Brigitta (jön.)

Francesco (elője fut.)

Lehanyaló jó csillagom vezérelt ide a válás pillanatában. Brigitta, édes szentem, az Isten hozott.

Brigitta (nagyon hidegen.)

Engem erre a vak véletlen hozott, nem az Isten.

Francesco.

Nagyon hideg van, csak nem neheztelsz te is?

Brigitta.

Mért nyujtod a kínos perczeket? Hadd menjek tovább a magam útján, a tiedtől ugyanis elvált az.

Francesco.

Azt akarod elhitetni velem, hogy te is a kegyetlenek sorába léptél, kik csak kockaköveknek nézik embertársaikat s ha velük a játék elég volt, őket a sarokba dobják? Ez a gondolat, ez a sejtés fojtogatni kezd... De hiszen Brigitta, te engem szeretsz!

Brigitta.

Ilyen egy lovaghoz valaha én vonzódtam, mert úgy tetszett nekem, hogy a ragyogó ruha belsejéből űött, s csak kincses járuléka a kincses tartalomnak. De én igen csalódtam, a képzelt hősből ember, az emberből alacsony ember lett.

Francesco.

Esküszöm boldogságunkra, te rád s mindenre ami szent, hogy én hozzád méltó vagyok De ha vétkeztem volna is: mond, nem szállhatna-e a szájalom lépcsőjén a szerelem, s a sárt, mit a czudar árulás reám dobott, nem törölhetné-e le a te hűséges képed?

Brigitta.

Amire jogodat elvesztetted, azt vissza-akarod könyörögni? Annyi könnyem még lesz, hogy elsirassalak, ha meghalnál, de hozzád leszállni, én nem akarok. (Elsiet.)

Francesco (kétségbeeséssel.)

(Kiált.) Kapitány, oldd meg a hajó horgonyát, kapitány, menjünk innen!... az egész világ táncolni kezd, esendesen, esendesen, mert azt hihetné a nép, hogy megőrültem... Mintha testem levegővé oszladoznék s csak mellem közepét hurkolja össze a kimondhatatlan kín.

(Ebben a hangulatban találkozik most Francesco Bálinttal, minden aljas esel föntézőjével, árulójával, kardot ránt és leszurja s maga rohan az itélőszékhez, hogy magát gyilkosként feljelentse.)

A színházi bizottság ülése.

Tegnap d. u. 3 órakor a színházi bizottság ülésezett a városháza nagy tanács-termében Komlóssy Arthur v. főjegyző elnöklésével.

A bizottság ülésének tárgya azon két beadvány felett hozandó határozat volt, melyet Komjáthy János színházigazgató terjesztett be a bizottság elnökségéhez.

Első beadványában jelentést tesz az igazgató társulata személyzetéről, annak szervezéséről, az eltávoztak helyeinek betöltéséről s ennek kapcsán kéri a még bentlevő kétezer forintok, valamint a külső

lámpavilágításért esedekes 300 forintnak kiutalását.

Masodik beadványában, — hivatkozással arra, hogy május elseje vasárnapra esik, — a szinidénynek egy nappal való meghosszabbítását kéri.

Együttal ezzel egyidejűleg kijelenti az elnök, miszerint Komjáthy János kérvényt adott be arra nézve is hogy a negyedik énekesnői szerep kör betöltésére szezzödtetni szándékolt Thurzó Ilonát a bizottság a színházba hallgassák meg s hozzon véleményt hangképességéről.

Márk Endre ajánlja a bizottságnak, hogy mielőtt Komjáthy a lehetőség határain belül mindent elkövetett, hogy a színházlatogató közönség igényeinek megfelelően; a jelentést megelégedéssel vegye tudomásul, azzal; hogy az igazgató mindent elkövet, a társulat megfelelő szervezése és a közönség igénye kielégítése végett.

Roncsik Lajos színház felügyelő szerint Turzó Ilona nem az az énekesnő, kit ő óhajtaná, mert koloratur szerepre meg nem felelő hangja van.

Zádor Lajos elismeréssel nyilatkozik Turzó Ilonáról.

Abrahám László is teljesülnek látja Turzó Ilonát szerződésével a bizottság óhajtatását.

A bizottság, azon reményben, hogy Komjáthy jövőre nézve mindent elkövet a debreczeni színház érdekében, a jelentést megelégedéssel tudomásul veszi.

12000 frt szubvenzió kiutalását kéri a bizottság azt határozta, hogy ezer forintot, valamint a külső lámpákért utalandó 300 frtot most kiadtni javasol, 1000 forintot pedig akkor, ha Komjáthy minden kötelezettségeinek megfelelt és a leltározás megtörténik, mivel a szerződésben is így van ez körvonalozva.

A színház idény meghosszabbítására vonatkozó kérvényt a bizottság helyeslőleg tudomásul veszi.

Premier. Zivuska Jenő holnap este színre kerülő tragédiájából főntebb mutatványt közlünk. A tragédia első előadása alkalmává a következő szereposztással kerül színre:

Az ítélet.

Eredeti szomorujáték 4 felvonásban, 7 képben.
Irtá: Zivuska Jenő.

SEMÉLYEK:

Francesco	Komjáthy J.
Náthán	Fenyéri M.
Visconti	Bartha I.
Brigitta, leánya	Fái F.
Thirsa, Náthán leánya	Halmi M.
Brunó	Antalfi A.
Balint	Vidor D.
Lolla	Taany F.
Funke	Mezei A.
Agoston	Szentes J.
Lorenzo	Darvasi J.
Egy hölgy	Cserényi A.
Egy öreg polgár	Erőss J.
Börtönőr	Püspök I.
A varga	Rubos A.

Monstre szociálista tárgyalás.

— Saját tudósítónktól. —

Nyíregyháza apr. 26.

Reggel 9 órakor jelent meg a törvényszék és Megyeri Géza elnök megnyitotta a tegnapi d. u. felfüggesztett tárgyalást.

Elnök Vas Andrást hallgatják ki. Elmondja annak a diadal menetnek a történetét amelyet Karaszól rendeztek Kisvárdára. Azután a járásbíró előtt történetekre szolgál hazugságokkal, melyeket egymásután czáfolgat meg az elnök.

Elnök: Mi volt az emberek kezében?

Vas: Pálcák.

Elnök: Mit ért maga pálcza alatt?

Vas: Ujnyi vastagságu botocskát.

Id. Papi Lászlóra került a sor. Elnök kérdéseire válaszol, de tisztán hazugságokat.

Elnök: Mit kiáltott maga a járásbírósnál levő Fried Aurélnak.

Papi: Semmit sem kiáltottam.

Elnök: Ez nem igaz. Tanuk vannak rá, hogy maga azt kiálotta: Te vagy annak az oka, hogy azt a 3 füt becsukták, Györg, majd elhuzom a nótádat.

Az öreg ravasz id. Pap tagadja, mire Iványi vádlott szemébe mondja, hogy azt kiálotta, a miket az elnök mondott.

— Hazudik, vágja oda id. Papi.

Gres János előadja, hogy Kaczur Mihály költötte fel álmából, azzal, hogy János kelj fel; mert mennek Kisvárdára.

Elnök: Azt mondta talán, hogy menni kell?

Gres: Nem azt mondta.

A történetekre tett vallomása nem felel meg a valóságnak.

Az elnök intó szavai, hogy szálljanak magokba és az igazat adják elő, nem használ sem a fiatalabb generációnak, sem pedig az öregeknek, mert bizony megmaradnak tagadások mellett.

Gres Iván szintén nem akar tudni arról a parthatározatról, melynek határa alatt mentek be tömegesen Kisvárdára.

Elnök: Ki szólította fel magát, hogy menjen be Kisvárdára?

Gres: Senki sem.

Elnök: Hazudik, mert a vizsgálóbíró előtt nem így vallott.

Azután azt mondja vádlott, hogy Schaufert és Lesku János rendelték el Kaczurjának, hogy hívja össze a tömeget.

Szemébe is mondja ezt Kaczurjának, ki menten letagadja.

Medve György szemébe mondja, hogy a járásbíró felhívására meg sem mozdultak, csak a csendőr szuronyoktól hátráltak meg.

Kardos Ferencz meghazudtolja a vizsgálóbíró előtt tett vallomását. Ott ugyanis az vallotta, hogy mindnyájan felszólítottak, hogy menni kell Kisvárdára: most pedig azt mondja, — hogy ő a piacon állott a mikor látta, hogy többen mennek és úgy állt közöbök.

Kardos azt mondja most, hogy sok pulya volt közöttük. Mikor az elnök szemébe vágja, hogy a vizsgálóbíró előtt azt mondta, hogy felnőt szociálista emberek voltak mindnyájan a pulya kérdés elintéztetett Kardosnak hallgatásával.

Elnök: Volt bot maguknál?

Kardos: Mindegyikünknel volt egy kis pálczika.

Ekkor sorba felállanak a már kihallgatott vádlottak és egynehány kivételével mind azt hazudják, hogy nem volt bot egyiküknél sem.

Fetmutatják a bünelként lefogalt hosszú vastag, kampós botokat, melyek a vádlottaknak csak pálczika számba mennek.

Id. Papi László után egy öreg, öszfűrtü embert hallgatnak ki, Racz Andrást, a ki szintén tagad.

Molnár Mihály előadja, hogy Gres István és Kaczurjának mentek hozzá s azt mondták: Menjünk na! Erre én is mentem.

Elnök: Hát hogy érthette maga abból a két szóból, hogy most Kisvárdára kell menni. Molnár, Hát kérem, ha más megyen, én is meg ék. Meg beszéltek is róla, hogy bemegyünk.

Elnök: Anarcra érkeztek talákoztak valakivel?

Molnár: Schauferttel, a ki azt mondta, hogy ne igyunk pálinkát.

Sinka József után Kaczur Mihályt hallgatják ki, a ki azt mondja, hogy nem tud semmit arról a mi kívül történt, mert ő bent volt a járásbírósnál.

Szamar László, Dudás Mihály, Vari János és Ragály Miklós vallomásai jelentéktelenek.

Iványi János azt mondja, hogy Kaczurjának volt nála és hívta, hogy menjen Kisvárdára. Ő elment, mert attól félt, hogy baja találna lenni, ha nem ment.

Fabian Mihály vitte be szekerén Schaufert Jánost, Iványi Istvánt és masokat. Fabiának a kisvárdai takarékpénztárnál akadt

egy kis ügyes-bajos dolga és azt ment elintézni.

A tömegben nem volt jelen és senkisémet láttam közöttük.

Pataki János után G. Kaczur Jánost hallgatta ki a törvényszék. Azt mondja, hogy az utcán állott és nem ment be a bíróság épületébe.

Deák András fenhargon, henczeződen hazudik és úgy kiabált, hogy alig lehetett érteni.

Nagy József rövid kihallgatása után az elnök délután 3 órakor a tárgyalást felfüggesztette és folytatást holnap reggel 9 órára tűzte ki.

KÖZGAZDASÁG.

A luczerna ápolásáról.

A luczerna, daczára, annak, hogy egyike legkitünőbb kultúrnövényeinknek, azon hátránnyal bír, hogy úgy a talajtápanyag-készlet, mint pedig az időjárási viszonyok iránt nagy igényű növény. Nem elég, ha számára a talajt mélyen műveljük, még előnyös fejlődésére az is szükséges, hogy a talajt gazdag legyen ásványi tápanyagokban. Ha a talajtápanyagokban szegény, de különben minden körülmény kedvez a luczerna tenyésztésnek, úgy a gazdának feladatát képezi a hiányzó tápanyagok pótlásáról gondoskodni.

Hogy az említett körülmények mellett czélyszerű-e mesterséges trágyáknak az alkalmazása erre vonatkozólag csak a legutóbbi időben is történtek kísérletek, mely kísérletek kivételre több gazda vállalkozott. A megjelölt kísérletek eredményeiből azon következtetés vonható le, hogy nagyon fontos és nagyon előnyös a luczernások megtrágyázása mesterséges trágya felével, különösen pedig azokkal, melyek a talajban elegendő mennyiségben nincsenek jelen. Így egy kísérlet alkalmává egy hektári terület megtrágyázása 3q. szuperfoszfáttal, mely 40 kgm. vízben oldható foszforsavat tartalmazott, 6q. káinnal történt, mely az első használati évben 8,25q széna termés többletet adott. Habár ezen többlet pénzben kifejezve talán nem is fizeti a trágyázás költségeit, mégis tekintetbe kell vennünk, hogy a felhasznált műtrágya felék utóhatást is fejtének ki és valószínűleg a következő év kaszálása már haszonnal fog befejeződni, mely tekintve a luczerna hosszú használati idejét a következő években is ismétlődhetik.

A talaj meszezése csak az esetben indokolt, ha annak mesztartalma 1%-nál kisebb. A szuperfoszfát helyett Thomas salakot is lehet felhasználni, de annak mennyiségét úgy kell megszabni, hogy a benne foglalt citráoldható foszforsav másfélszeres mennyiségben legyen több, mint a szuperfoszfátban foglalt vízben oldható foszforsav. Tehát Thomas salakot jelentékenyen nagyobb mennyiségben kell alkalmazni. A szuperfoszfátot káinnal összekéverve szórhatjuk ki, ha a meszezés is szükségesnek tataroznak, úgy czélyszerű azt körülbelül négy héttel az említett trágyafélek kiszórása előtt, elhinteni. Tavasszal történő nyoskezés is nagyon előnyös, hektaronként 1q. lehet kiszórni. Meg említésre méltó, miszerint daczára annak, hogy a luczerna nitrogén-gyűjtő növény, tehát azon növények családjába tartozik, melyek képesek a levegőben foglalt szabad nitrogént felvenni és táplálkozásukra felhasználni, mégis bálás csekély mennyiségű chüsaléttrom trágyázás iránt. Ebből legczélzerűbb tavasszal hektaronként körülbelül 50 kgot kiszórni. E trágyázás hatása a gyökerezet jobban és erőteljesebben fejlődik s ennek következtében gyorsabban és fokozottabb mérvben lesz képes a légkörben foglalt nitrogént és a növény táplálkozására alkalmas vegyületekkel atalakítani.

Ha általában gyenge és satnya fejlődésű luczernásokat akarunk felségélyezni úgy az első sorban a foszforsavas és kálitartalmú trágyafélek jöhetnek tekintetbe. Az említett kísérlet sorozatnál ismételtlen tapasztaltuk, hogy a luczerna a foszforsavat és káliumot mindig meghálálja, mert nem csak zölden

volt a termes jelentékenyen több, de száraz állapotban széna alakjában is. Hogy a felszört trágyafélék a talajba jussanak és azzal jól összekeveredjenek, czélszerű új luczernások alakításánál a trágya felszórása után az illető terület-t jól megboronálni; ha pedig már meglévő, de gyenge fejlődésű luczernákat trágyazzuk meg, úgy igen czélszerű azt tavasszal erősen megfogasoltatni.

CSARNOK.

A Murilló-fej.

Irta: Fehér Dezső.

(Folytatás és vége.)

VIII.

Somorjay estig várta a választ a leggyötrőbb, a legkétségbeesettebb rémlátomások által marcangolva. Minden neszre felrezzent és az esti szürkület homályában mindenütt látni vélte a feldult arcú Gabit vérbenforgó szemekkel, villogó éles törrel a kezében, a mint hőrögvé rohan rá és szívébe döfi a gyilkos szerszámot.

— Meghalsz, nyomorult csábító!

De sem Gabi, sem a válasza nem érkezett meg. Vegre is ott aludt el Somorjay kimerülve a rettenetes izgalomtól zöllyéjében — és megjelent álmában a Murilló-fejű baba, hogy szelíd vigasztaló szavaival lecsillapítsa felzaklatott idegeit, hogy visszaadja a háborgó lelke nyugalmát.

Hogy aztán másnap sőt harmadnap sem érkezett meg a Gabi válasza, Somorjay nyugtalanodni kezdett és az az irtózatoss sejtélem vett rajta erőt, hogy a szerencsétlen megcsalt gyerek öngyilkosságát követett el kétségbeesésében, fájdalomában.

Es látta fantazmagóriáiban a szegény jó fiut véreben fetrengve, halálra válvá. Egyik kezében az elsütött revolvert, a másikban az ő levelet szorongatta görsösen. És az a végzetes sötét löveg a homlokán vadszéd volt ő ellene. A haldokló elszálló lelke utolsó vonaglásával őt védte és zokogva halgatták a körülálló utolsó sohaját:

— Somorjay Tamás akarta ezt így! — Most már az övé lehet Boczkó Irma. Nem allok többé az utjában. Átkom rájuk! . . .

Úzte ez a borzasztó, úzte ez a megőrjítő kép, el otthonról, maga sem tudta, hogy hova, merre. Rohant a klinikára és a láztól fuldokolva tudakozódott Török Gabi után. Ott nem tudtak róla semmit. Az orvosnövendékek már egy hete nem látták az egyetemen és azon véleményüknek adtak kifejezést, hogy abból a gyerekből sohasem lesz doktor. Rossz uton jár.

Valahogy megtudta a lakását, de otthon sem találta. A takarítónője összecsapta a kezét és minden szent prófétára esküdött, hogy két nap, két éjjel otthon sem volt.

— Borzasztó ember, borzasztó — moralizált az anyóka. — Nem tudom én mi lesz a fiatal urból, ha így folytatja.

Valamelyik kávéházban, ahol a medikusok szoktak piccolózni, végre utbaigazították egy este. Ezek adtak tudtára, hogy ott mulat Gabi az orpheumban és ugyancsak telik neki, mert pezsgőbe fűrészi a nemzetközi énekesnőt. Így mondták a medikusok és rázták hozzá a fejüket, jósólagva a vig életszomorú végét.

Az orpheumban már vége volt az utolsó pincének is, mikor Somorjay, mint egy lihegő kifaradt vad, berontott a festett világ kuliszái közé. A pincézerek menten megrohanták a rég nem látott törzsvendéget és kedveskedni akartak neki:

— Oh a Fräulein Mirzl alig várja már a nagyságos urat! Még van egy üres chambre separée. Épen a legelegánsabb. Hány üveg Mumot hűtsünk be? vagy talán cognacon méltóztatik kezdeni?

Somorjai félre lökte a szentelenül udvarias és arczátlanul előzekény pincézerek seregét és dörgő hangon kiáltotta:

— Török Gábor urat keresem. Hol van! A pincézerek csodálkozva nézték az ő régi

kedves vendégüket, azután méltatlankodó hangon feleltek:

— A Herr von Török az 5-öt számban iszik Fräulein Charlotteal, de meghagyta, hogy senkit se eresszünk be a chambre separéeba.

— No én nem vagyok senki, én valaki vagyok, hát be fogok menni!

A kopogtatásra nem nyitották ki a mulató külön szobájának ajtaját, hát kiemelte azt a sarkából és úgy tört be.

Feldöntött cognacos poharak, habzó pezsgős palaczkok között kurjongatott Török Gabi, karjai között a sáfrányhaju grizettel, Fräulein Charletteal.

Egy pezsgős palaczkot kapott a jobb kezébe és bömbölt dühében:

— Ki merészel ide bejönni a hol én mulatok? . . .

— Én Somorjai Tamás.

Gabi elsápadt és a sujtásra kész palaczk csörömpölve hullott a földre. Szégyenkezve sötötte le eleinte szeméit — de aztán ujra kitört arczán a kezdődő mámor tüze.

— Szerencse, hogy te vagy és nem más. Téged szívesen látok Tamás itt is. Igyál velünk egy poharat. Isten hozott! No hát, a Saroltám egészségére! . . . Éljen! Hunyozt a ki ki nem issza!

Somorjay érintetlenül hagyta a pezsgős palaczkot, míg a másik kettő — isten tudja hanyadszor ez este — brudert ivott.

— Megkaptad a levelem, Gabi?

Gabi válasz helyet elterült egy pamlogon és kacagott, rugkapált kézzel lábbal, úgy nevetett, hogy egy szót sem tudott kejezni. A két szemé tele volt a jókedvű emberek pajzán köny tengerével.

— Oh én édes bolondos öregem! No az ugyan szép levél volt, mondhatom. Nem szégyelled magad érte, hogy megakartál rikatni a stylosoddal! Te se halsz meg, én se halok meg! Ki az ördögnek volna kedve meghalni, a mig ilyen szép dámapok kupléznak a világon, mint Sarolta? Nincs igazam te lány?

— De Gabi! . . .

— Igen barátom, beláttam, hogy igazad van. Nem való az a falusi liba hozzám, a ki modern embernek érzem magam tétőtől talpig. Elfelejtettem én azt régen, — talár soha nem is szerettem. Te mondtad ezt Tamás pár hónappal ezelőtt; te mutattad meg nekem a vidéki csacsiságokon sóhajtozó gölyának, hogy mi az élet. Nézd meg ezt a lányt! Három üveg Jockeyt ivott meg eddig egymaga és még mindig nem részeg. Ez az élet Tamás, látod, ez az igazi élet!

És ujra kocizott és megint brudert ivott a sáfrányhaju orpheum csillaggal.

— Bocsáss meg, de rendezvonom volt az isteni Saroltával, azért nem kerestelek fel eddig és azért nem válaszolhattam a te bolondul sementális leveledre. No hallod Tamás, én őszintén szólvá nem értelek, hát meghibbant az agyvelőd odalenn Zsolczán, hogy az a kis fruska így kiforgatott a valódból? Hat mit akarsz különben én tőled? Csak nem gondold, hogy én egy Ohnet regényalak vagyok, a ki most itt deklamálók előttem és számonkérem a diakkori ideáalom hűtlenségét tőled? Bánom is én, ha elveszed, ha nem! Én legfőkébb sajnálni tudlak öregem, hogy ilyen bolond utra tertél. Te lásd, hogy mi lesz majd belő ed. Szervusz Sarolta!

Somorjai kitántorgott a borgözös szobából. Az ajtó előtt visszafordult és undorral tekintett vissza a sodomai képre. Csak ez az egy szó szaladt ki a száján:

— Pfüj!

Egy hét múlva megint Zsolczán volt Somorjay. Fekete frakkban tette tiszteletét a Beczkó házbán és most már úgy szólította meg a Murilló fej:

— Tamás!

Az esküvőn pedig ott volt Török Gabi is és szatirikusan mosolygott, mikor az új pár a templomból karöltve jött ki. Szeretett volna kacagni, de csak ennyit mondott malieziózus hanglejtéssel:

— Bolond poéta!

Nyilt-tér.

Lakásomat és fogorvosi rendelő helyiségemet

az eddigi lakásom szomszédságában

Kossuth-utca, Zádor-féle házba

helyeztem át.

Debreczen, 1898. ápril hó.

Dr. Sichermann Adolf
fogorvos.

A

KONYÁRI SÓSTÓ-FÜRDŐ

az egyedüli,

amely biztosan gyógyítja a **köszvényt, csuzos reumatikus bántalmakat, görvélykört, csontszut és zuzódásokat**, a legkitünőbb gyógyfürdő **bőrbajok, belsődaganatok**, mindennemű **titkos betegségek, sápkór** s más betegségek gyógyítására

bérbeadó.

Értekezhetni lehet Fay Sándor fürdő-tulajdonosnál a fürdőtelepen. Posta, távirtda és vasuti állomás: Hosszu-Pályi.

Beocsíni,

Portlandt,

Román cement

és

kőbányai disztégla

gyári raktár.

Zsákonkenti és vagononkenti eladás.

Elismert legjobb cement.

Csapó-, Kis-Szappanos-utca 407.

Stegmüller Árpád

építésznel.

98/1898 v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A derecskei kir. járásbírósnak 546/1898. P. számu végzése folytán közhírré tétetik, miszerint a debreczeni közgazdasági bank részére Végh Imre b.-sárándi lakostól 200 frt 300 frt tőke, ennek 1897. évi szept. hó 10. napjától számítandó 6%-os kamatai és eddig összesen 74 frt 8 kr. perköltség erejéig 1898. évi február hó 15-én biró-
ilag lefoglalt és 1320 frtra becsült lovak, ökrök, birkák stb. ingóságok **1898. évi május hó 2-án d. u. 3 órakor** kezdetét veendő és B.-Sárádon alperes lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Derecskén, 1898. évi márczius 31.

Oláh Géza,
birói kiküldött.

Kerestetik Németországba

egy fiatal nő, 24—30 éves, finom lehetőleg protestáns családból, a ki jól zongorázik, francziául és angolul beszél és valamennyit ért a háztartáshoz, mint támasz egy éltesebb nőhöz és egy 8 éves unokája felneveléséhez, nagyon jó fizetés mellett és szeretetteljes, családias bánásmód mellett. Az arckép beküldése kívánatos és a családi viszonyok pontos közlése kéretik. Szíves ajánlatok kéretnek »W. T. 1820« jelige alatt Rudolf Mosse-hoz Bécsben.

4226

1898.

Árlejtési hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város által a Nagymester-utca 1331 számú telken emelendő elemi iskola és tanító lak építési munkálatainak biztosítására zárt ajánlati verseny tárgyalás hirdetlik.

Az egyes munka nemek következők:

I. Föld kőműves és elhelyezési munka.

II. Ács munka.

III. Bádogos munka.

IV. Asztalos, lakatos, fa, mázó és üveges munka.

V. Szoba-festő munka.

Pályázók kötelesek az e célra külön kinyomatott költségvetési minta lapokba egységárait beiktatni s az ekként kiállított költségvetést aláírásukkal ellátva ajánlatukhoz csatolva beadni.

Az összes munkák együttesen vagy külön-külön is kiadatnak.

A pályázatban részt vehet minden szabályszerű képesítéssel bíró iparos.

Csakis oly ajánlatok fogadtnak el, melyekhez a költségvetési minta csatolva van.

Ájánlattevő köteles az ajánlati összegének 5%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban biztosítékul f. évi május hó 6-án d. e. 10 óráig a városi házipénztárnál letenni s a letéti jegyet ajánlatához mellékelni.

A szabályszerűen bélyegzett írásbeli zárt ajánlatok f. évi május hó 6-án d. u. 5 óráig a polgármesteri hivatalnál nyújtandók be.

A beérkezendő ajánlatok f. év május hó 7-én d. e. 10 órakor a városház nagytanácsstermében nyilvánosan bonthatnak fel.

Elkészve érkezett, utó, távirati és oly ajánlatok melyek kétséget támasztható kifejezéseket tartalmaznak, vagy a melyekhez a biztosíték letéti jegye nincs csatolva el nem fogadtnak.

A városi tanács fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezendő ajánlatok közül tetszése szerint választhasson.

Az ajánlatok tervek és feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők a hol a költségvetési minta lapok is kiadatnak.

Debrecen, 1898. ápril 23-án.

A városi tanács.

A Tóby örökösök közös tulajdonát tevő következő ingatlanok u. m:

1. A debreczeni 2477 sz. tjkvben foglalt 1783 sorszámú ház utáni mint egy 12 hold **ondódi föld** ;

2. Az ugyanazon számú tjkvben foglalt mintegy 18 hold tanya épületekkel ellátott **ujosztású föld** ;

3. Az ugyanazon és a 3729 számú tjkvben foglalt s pajtával ellátott mintegy 2000 □ öl területű **postakerti szőlő** ;

4. A H.-Böszörményi 13787 számú tjkvben foglalt mintegy 78 hold tagosztott **rétiföld**

eladó k.

Értekezhetni Debreczenben az örökösök megbízottja Dr. **Megyery Pál** ügyvéddel Széchenyi-utca 1778 sz. alatt.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50,000 nyeremény

JEGYZÉKE

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	Jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
5	" "	30000
1	" "	25000
2	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40

50,000 nyer. és jut. összegben **13.160,000**

melyek hat húzásban soroltatnak ki.

A második nagy magy. kir. osztályosorszájatek nemsokára ismét megkezdődik és

100,000 sorsjegyre **ujból** **50,000** nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerőfog.

A nyerési esélyek tehát, amint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész 1-ső oszt. eredeti sorsjegyet 6 — frt

> fél > > 3 — >

> negyed > > 1.50 >

> nyolczad > > —.75 >

küldünk szét utánvétellel, vagy a pénz előlegez beküldése ellenében.

A húzások után megküldjük tisztelt vevőknek a hivatalos húzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak előre is rendelkezésre. Amint ismeretes, a húzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosak és azoknál mindenki megjelenhetik.

Kiváló szerencse

kedvezett főáruddánk az 1. magy. kir. osztályosorszájatekban, a mennyiben már az előző osztályokban (az első öt osztályban) 100,000, 30,000, 5000, valamint számos 2000, 1000, 500 és 300 koronás nyereményt nyertek főáruddánkban, melyeket a szerencsés nyerőknek ki is fizettünk.

Ajánlatos ennél fogva a II-ik magy. kir. osztályosorszájatek 1-ső húzásához a megrendeléseket mielőbb hozzánk juttatni. Emlékeztetünk az első sorsjátékunk hangzatosított azon többször figyelmeztetésünkre, hogy röviddel az első osztály húzás előtt az első osztály sorsjegyek elkélnek; és igazunk is volt, mert még közvetlen az első osztály húzása előtt a bel- és külföld elárasztott bennünket rendelményekkel olyannyira, hogy a későn érkezőket legnagyobb sajnálatunkra már nem eszközölbettük.

Kérjük tehát a rendelményeket az első osztályhoz mielőbb, mindenestre azonban legkésőbb

április hó 29-éig

hozzánk beküdeni, mert csak ez esetben ígérhetjük ezek biztos eszközölését.

Török A. és TSA

a magyar. kir. szab. osztályosorszájatek főelárusítói

Budapest V., Váci-körút 4. A.